

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.11.2019
COM(2019) 608 final

Σύσταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με την επικαιροποίηση των οδηγιών διαπραγμάτευσης για τις
διαπραγματεύσεις συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) με τις χώρες και
τις περιφέρειες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ)**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η ΕΕ από το 2002 έως το 2014 διαπραγματεύτηκε τη σύναψη συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) με χώρες και περιφέρειες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ). Η ΕΕ διεξήγαγε τις εν λόγω διαπραγματεύσεις βάσει ευρείας εντολής και οδηγιών διαπραγμάτευσης που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 12 Ιουνίου 2002 (9930/02).

Ωστόσο, λόγω ορισμένων περιστάσεων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και οι περιορισμοί της ικανότητας των εταίρων, οι συμφωνίες που συνήφθησαν και τέθηκαν σε εφαρμογή σήμερα καλύπτουν κατά κύριο λόγο μόνο τις εμπορευματικές συναλλαγές. Άλλοι τομείς (όπως οι υπηρεσίες, οι επενδύσεις και τα συναφή με το εμπόριο θέματα) δεν είχαν περιληφθεί στις συμφωνίες, αλλά αναφέρονταν ρητά για μελλοντική επανεξέταση στις λεγόμενες ρήτρες «φραντεβού». Η κατάσταση αυτή σημαίνει ότι οι υφιστάμενες ΣΟΕΣ δεν είναι πλήρως προσαρμοσμένες στην πραγματικότητα του εμπορίου τον 21ο αιώνα και στα συμφέροντα τόσο της ΕΕ όσο και των χωρών-εταίρων. Επομένως, είναι πιθανόν τα επόμενα χρόνια να υπάρξει ενδιαφέρον για την «εμβάθυνση» των συμφωνιών αυτών ώστε, μεταξύ άλλων θεμάτων, να καλυφθούν και οι υπηρεσίες, οι επενδύσεις, το εμπόριο και η αειφόρος ανάπτυξη, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, η πολιτική ανταγωνισμού και οι δημόσιες συμβάσεις.

Μέχρι σήμερα, 31 χώρες εφαρμόζουν επτά διαφορετικές ΣΟΕΣ στις χώρες και περιφέρειες ΑΚΕ.

Πέντε από τις χώρες αυτές οι οποίες επί του παρόντος εφαρμόζουν την ενδιάμεση ΣΟΕΣ στην Ανατολική και Μεσημβρινή Αφρική (ΑΜΑ) (Μαυρίκιος, Μαδαγασκάρη, Σεϋχέλλες, Ζιμπάμπουε και πρόσφατα Κομόρες) ζήτησαν να αρχίσουν διαπραγματεύσεις με βάση τη ρήτρα «φραντεβού», στοχεύοντας σε μια συνολική συμφωνία που θα τις βοηθήσει να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες των παγκόσμιων αξιακών αλυσίδων. Οι διαπραγματεύσεις για την επίτευξη μιας συνολικής συμφωνίας αυτού του είδους ξεκίνησαν στις 2 Οκτωβρίου 2019 στον Μαυρίκιο.

Οι μελλοντικές διαπραγματεύσεις με τις χώρες και τις περιφέρειες ΑΚΕ, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι χώρες της ΑΜΑ, θα διεξαχθούν βάσει των υφιστάμενων οδηγιών διαπραγμάτευσης που εξέδωσε το Συμβούλιο το 2002 και οι οποίες συνοδεύουν την έγκρισή του για την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Οι υφιστάμενες οδηγίες του 2002 έχουν ήδη συνολικό χαρακτήρα, καλύπτοντας σχεδόν όλους τους τομείς που συνδέονται με το εμπόριο. Ωστόσο, σήμερα είναι εν μέρει παρωχημένες όσον αφορά τη διατύπωση και στερούνται συνοχής με τις πρόσφατες πολιτικές πρωτοβουλίες και προτεραιότητες της ΕΕ, καθώς το εμπόριο εξελίσσεται σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως είναι η ενίσχυση της εμπορικής πολιτικής μας και της πολιτικής μας για την αειφόρο ανάπτυξη.

Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο ζήτησε να επικαιροποιηθούν οι οδηγίες διαπραγμάτευσης που εγκρίθηκαν το 2002, προκειμένου η διατύπωση και το περιεχόμενό τους να ευθυγραμμιστούν με τις πρόσφατες εξελίξεις και πολιτικές σε τομείς που συνδέονται με το εμπόριο, ιδίως με την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2015 με τίτλο «Εμπόριο για όλους», αλλά και με το θεματολόγιο για το 2030 και τους 17 κύριους στόχους του για την αειφόρο ανάπτυξη, και με τη συμφωνία του Παρισιού για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής που εγκρίθηκε από τη διεθνή κοινότητα το 2015.

Επομένως, η παρούσα πρωτοβουλία αποτελεί συμβολή στην εφαρμογή της ανακοίνωσης «Εμπόριο για όλους», ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις για

τη συμφωνία εταιρικής σχέσης μετά το Κοτονού. Ταυτόχρονα αποτελεί σημαντική συνιστώσα της συμμαχίας Αφρικής-Ευρώπης για βιώσιμες επενδύσεις και θέσεις εργασίας, η οποία δρομολογήθηκε από τον Πρόεδρο της Επιτροπής τον Σεπτέμβριο του 2018 και του εξωτερικού επενδυτικού σχεδίου.

Άμεσος στόχος της παρούσας πρωτοβουλίας είναι να εφοδιάσει την Επιτροπή με επικαιροποιημένες οδηγίες διαπραγμάτευσης για τις συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης με τις χώρες και περιφέρειες ΑΚΕ, οι οποίες να είναι ευθυγραμμισμένες με την τρέχουσα διαπραγματευτική πρακτική της ΕΕ και να εξασφαλίζουν ότι τυχόν περαιτέρω διαπραγματεύσεις με τις χώρες και περιφέρειες ΑΚΕ ανταποκρίνονται στις προκλήσεις του σύγχρονου εμπορίου.

Ο γενικός στόχος είναι η διαπραγμάτευση επικαιροποιημένων και σύγχρονων εμπορικών συμφωνιών με τις χώρες και περιφέρειες ΑΚΕ οι οποίες θα τονώσουν το εμπόριο και τις επενδύσεις και θα στηρίζουν τις χώρες αυτές για την ενσωμάτωσή τους στην παγκόσμια οικονομία.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Οι προαναφερόμενοι στόχοι συνάδουν με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), η οποία προβλέπει ότι η ΕΕ θα πρέπει να εργάζεται με στόχο «την προώθηση της ενσωμάτωσης όλων των χωρών στην παγκόσμια οικονομία, μεταξύ άλλων και μέσω της προοδευτικής κατάργησης των περιορισμών του διεθνούς εμπορίου»¹.

Οι στόχοι συνάδουν επίσης πλήρως με τους στόχους της συμφωνίας του Κοτονού και τις γενικές αρχές που προωθεί η εν λόγω συμφωνία.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Οι στόχοι είναι συνεπείς με τις λοιπές πολιτικές της ΕΕ.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφοι 3 και 4 της ΣΛΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 207 παράγραφος 4, για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη συμφωνιών που αναφέρονται στο άρθρο 207 παράγραφος 3, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Βάσει του άρθρου 218 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο εκδίδει απόφαση με την οποία εγκρίνει την έναρξη των διαπραγματεύσεων.

Βάσει του άρθρου 218 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ το Συμβούλιο μπορεί να απευθύνει οδηγίες στον διαπραγματευτή και να ορίσει ειδική επιτροπή, σε διαβούλευση με την οποία πρέπει να διεξάγονται οι διαπραγματεύσεις.

Όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις για τις ΣΟΕΣ, το Συμβούλιο έχει ήδη εγκρίνει την έναρξη των διαπραγματεύσεων και έχει εκδώσει οδηγίες για την Επιτροπή από το 2002. Ωστόσο, η επικαιροποίηση των οδηγιών διαπραγμάτευσης είναι αναγκαία για τον ακριβέστερο

¹ Άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο ε) της ΣΕΕ.

καθορισμό των νέων διαπραγματεύσεων υπό το πρίσμα των πρόσφατων πρωτοβουλιών και προτεραιοτήτων πολιτικής της ΕΕ, καθώς εξελίσσεται το εμπόριο σε παγκόσμιο επίπεδο. Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι οι οδηγίες θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες φιλοδοξίες της ΕΕ που είναι να περιλαμβάνονται στις συμφωνίες της οι διεθνείς αρχές και οι κανόνες για τις εργασιακές και τις περιβαλλοντικές πτυχές που έχουν συμφωνηθεί σε διεθνές επίπεδο, όπως είναι οι αναφορές στο θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για την αειφόρο ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030 και στη συμφωνία του Παρισιού για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Επίσης, οι υπάρχουσες οδηγίες δεν αποτυπώνουν την ανάγκη θέσπισης διατάξεων για την αποτελεσματική εφαρμογή και παρακολούθηση αυτών των κανόνων, καθώς και ενός μηχανισμού για την αντιμετώπιση τυχόν διαφορών που ανακύπτουν μεταξύ των μερών στον εν λόγω τομέα.

Συνεπώς, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφοι 3 και 4 της ΣΛΕΕ.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Η κοινή εμπορική πολιτική αποτελεί πεδίο αποκλειστικής αρμοδιότητας της ΕΕ δυνάμει του άρθρου 3 της ΣΛΕΕ. Κατά συνέπεια, δεν εφαρμόζεται η αρχή της επικουρικότητας (άρθρο 5 παράγραφος 3 της ΣΕΕ).

- **Αναλογικότητα**

Η σύσταση της Επιτροπής συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την επικαιροποίηση των οδηγιών διαπραγμάτευσης για τις διαπραγματεύσεις συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) με τις χώρες και τις περιφέρειες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ).

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Στην επικείμενη εκτίμηση επιπτώσεων στην αειφορία θα συμπεριληφθεί μια ενότητα για την εκ των υστέρων αξιολόγηση σχετικά με την εφαρμογή της τρέχουσας ενδιάμεσης ΣΟΕΣ με τις χώρες της ΑΜΑ.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Δεν προβλέπονται ειδικές διαβουλεύσεις με τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς η επικαιροποίηση της διατύπωσης είναι περιορισμένη.

Ωστόσο, η Επιτροπή θα ζητήσει τη γνώμη των πολιτών και των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με επιμέρους διαπραγματεύσεις που ενδέχεται να διεξαχθούν στο μέλλον με βάση τις επικαιροποιημένες οδηγίες διαπραγμάτευσης.

Ειδικότερα, για τις επικείμενες διαπραγματεύσεις με τα κράτη της ΑΜΑ που μετέχουν στη συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης, θα ξεκινήσει εκτίμηση επιπτώσεων στην αειφορία για την ευρεία διαβούλευση με τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη, τόσο στην ΕΕ όσο

και στην περιοχή της ΑΜΑ, σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις των νέων εμπορικών θεμάτων που θα περιληφθούν στη συμφωνία. Οι αρχικές συζητήσεις ξεκίνησαν τον Οκτώβριο του 2019 και η εκτίμηση επιπτώσεων στην αειφορία θα διενεργηθεί παράλληλα με τις διαπραγματεύσεις προκειμένου να συμβάλλει στη διαδικασία.

Η εκτίμηση επιπτώσεων στην αειφορία είναι μια πλατφόρμα συστηματικού διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και των εμπορικών διαπραγματευτών, στην οποία παρέχεται, μέσω διεξοδικής διαβούλευσης, σε όλους τους ενδιαφερόμενους η ευκαιρία να συμμετάσχουν.

Μεταξύ των σημαντικότερων ενδιαφερόμενων μερών των οποίων θα ζητηθεί η γνώμη κατά τη διάρκεια της εκτίμησης επιπτώσεων στην αειφορία είναι ο δημόσιος τομέας, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι επιχειρήσεις, οι κοινωνικοί εταίροι και ο ακαδημαϊκός κόσμος.

Εκτός από τη ΣΟΕΣ της ΕΕ με την ΑΜΑ, προς το παρόν δεν προβλέπονται περαιτέρω διαπραγματεύσεις για την εμβάθυνση ή την επέκταση άλλων υφιστάμενων συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης. Κάθε εγχείρημα τέτοιου είδους θα συνοδεύεται από ειδικές ανά περιφέρεια και ανά χώρα εκτιμήσεις των δυνητικών επιπτώσεων και διεξοδικές διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η Επιτροπή διαβουλεύεται επίσης τακτικά με τα ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνομόνων για τις εμπορικές συμφωνίες² και του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών³.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Ανευ αντικειμένου.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Στο παρόν στάδιο δεν απαιτείται εκτίμηση επιπτώσεων, δεδομένου ότι οι διαπραγματεύσεις για τις ΣΟΕΣ με τις χώρες και τις περιφέρειες ΑΚΕ βασίζονται στην υφιστάμενη εξουσιοδότηση της Επιτροπής από το Συμβούλιο του 2002. Το αντικείμενο των διαπραγματεύσεων δεν αντιπροσωπεύει νέο τομέα πολιτικής· πρόκειται για τη συνέχεια των διαπραγματεύσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη εδώ και χρόνια.

Επιπλέον, η εκ των προτέρων εκτίμηση επιπτώσεων γίνεται συνήθως μόνο εάν υπάρχει ανάγκη στήριξης της απόφασης για την έναρξη ή μη διαπραγματεύσεων με ορισμένους εμπορικούς εταίρους, δηλαδή προτού το Συμβούλιο εγκρίνει την έναρξη διαπραγματεύσεων. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το Συμβούλιο έχει ήδη επιβεβαιώσει ότι δεν υπάρχει ανάγκη νέας έγκρισης για τις διαπραγματεύσεις εμβάθυνσης της συμφωνίας με τις χώρες της ΑΜΑ.

Δεδομένου ότι το πεδίο τροποποιήσεων για τις ισχύουσες οδηγίες διαπραγμάτευσης είναι περιορισμένο, οι επιπτώσεις δεν θα πρέπει να είναι σημαντικές.

Όπως αναφέρεται στην ενότητα για τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδιάζει τη διενέργεια εκτίμησης επιπτώσεων στην αειφορία για τις νέες διαπραγματεύσεις με τις χώρες της ΑΜΑ που θα ξεκινήσουν στις αρχές του 2020. Θα περιλαμβάνει μια ενότητα για την εκ των υστέρων αξιολόγηση της εφαρμογής της τρέχουσας ενδιάμεσης ΣΟΕΣ. Με τον τρόπο αυτό θα έχουμε στη διάθεσή μας μια αξιολόγηση των επιπτώσεων που προχωρά πέρα απ' ό,τι κάνουμε στις κλασικές εκτιμήσεις επιπτώσεων στην

² <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

³ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

αειφορία. Η ίδια προσέγγιση θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε οποιεσδήποτε μελλοντικές διαπραγματεύσεις σχετικά με την εμβάθυνση των άλλων υφιστάμενων ΣΟΕΣ.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Άνευ αντικειμένου.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η πρωτοβουλία σέβεται πλήρως τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 8 σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Άνευ αντικειμένου.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Άνευ αντικειμένου.

Σύσταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την επικαιροποίηση των οδηγιών διαπραγμάτευσης για τις διαπραγματεύσεις συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) με τις χώρες και τις περιφέρειες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφοι 3 και 4,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 12 Ιουνίου 2002 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε οδηγίες για τις διαπραγματεύσεις συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) με τις χώρες και τις περιφέρειες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ).
- (2) Οι υπογεγραμμένες συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης με τις χώρες και τις περιφέρειες ΑΚΕ περιλαμβάνουν ρήτρες «ραντεβού» για τη μελλοντική τους επανεξέταση.
- (3) Η επικαιροποίηση των οδηγιών διαπραγμάτευσης είναι αναγκαία για τον ακριβέστερο καθορισμό των νέων διαπραγματεύσεων υπό το πρίσμα των πρόσφατων πρωτοβουλιών και προτεραιοτήτων πολιτικής της ΕΕ, καθώς εξελίσσεται το εμπόριο σε παγκόσμιο επίπεδο.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο

Οι οδηγίες διαπραγμάτευσης που έχουν δοθεί στην Επιτροπή σχετικά με τις διαπραγματεύσεις των συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) με τις χώρες και τις περιοχές της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) τροποποιούνται όπως καθορίζεται στο παράρτημα.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Επιτροπή.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*